Ο μύθος του 'Καλού Ανθρώπου'

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 14 Ιανουαρίου, 2014

Ο σημερινός άνθρωπος έχει παγιωθεί σε μια αυτοδικαίωση που συνήθως εκφράζεται ως εξής: «Είμαι καλός άνθρωπος, δε σκότωσα κανέναν, δεν πείραξα κανέναν, δίνω και ελεημοσύνη που και που οπότε γιατί να μη με σώσει ο Θεός;».

Πολλοί άνθρωποι θεωρούν ότι ο Θεός είναι ένας αιώνιος χωροφύλακας και ότι η σωτηρία είναι μια κατάσταση που ο άνθρωπος κερδίζει μέσα από μια τήρηση εντολών του φαίνεσθαι. Μιλάμε για μια τρομερή πλάνη που οφείλουμε να θεραπεύσουμε ώστε ο άνθρωπος να μην κολυμπάει στο ψέμα και την υποκρισία.

Ο άνθρωπος σύμφωνα με τους Αγίους Πατέρες είναι ψυχοσωματική οντότητα. Όπως μας λέει και ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, ο άνθρωπος δεν είναι ούτε ψυχή ούτε σώμα αλλά το Όλον αυτού. Οπότε ο άνθρωπος θα μετέχει της Αναστάσεως ψυχοσωματικά και όχι απλά ένα μέρος του.

Οι εντολές και οι καλές πράξεις είναι μέσο της σωτηρίας και όχι αυτοσκοπός για να κερδίσουμε κάτι. Συγκεκριμένα οι εντολές είναι σημεία συνάντησης και σχέσης με τον ίδιο τον Τριαδικό Θεό. Το ότι κάποιος είναι εξωτερικά ένας καλός άνθρωπος δε σημαίνει τίποτα, μπορεί να είναι η αρχή για κάτι αλλά μπορεί να είναι και ένα τίποτα. Μπορώ δηλαδή να πω ένα καλημέρα και από μέσα μου να βρίζω, μπορεί να βοηθάω κάποιον γιατί έχω συμφέρον. Μπορεί να δίνω ελεημοσύνη και να προσδοκώ στο άμεσο μέλλον κάτι. Το θέμα είναι τι καρδιά υπάρχει πίσω από την πράξη ή τη σκέψη και αν αυτή η καρδιά έχει τροφοδότη τον Χριστό ή τον εγωισμό.

Οι πράξεις ωφελούν όταν είναι Χριστοκεντρικές με επιθυμία σταυρικής θυσίας (βλέπε παραβολή καλού Σαμαρείτη), αν όμως είναι ανθρωποκεντρικές τότε η ωφέλεια εξασθενεί στην φθαρτότητα του χρόνου. Μια πράξη που απορρέει από την Τριαδική σχέση διαπερνά το θάνατο.

Αν το θέμα ήταν κάποιες εντολές, τότε δεν μας χρειάζεται η ενσάρκωση. Δεν χρειάζόταν να έρθει ο Θεός στο κόσμο. Οι εντολές είναι μια

προπαρασκευαστική κατάσταση για να οικοδομηθεί η σωτηρία και η θεοειδής σχέση του ανθρώπου με τον Θεό. Άρα οι εντολές είναι σημεία που οδηγούν στην συνάντηση με τον Χριστό, αν μείνουμε σε αυτές απλά δεν θα τον συναντήσουμε και θα παραμένουμε σε σημείο μηδέν.

«Αν η καλοσύνη δεν συνδέετε με την Τριαδική αγάπη και την θυσία τότε είναι απλά μια νεκρή πράξη.»

Μια λαϊκή ρήση αναφέρει "Απο έξω κούκλα και απο μέσα πανούκλα", και ο Φαρισαίος καλός άνθρωπος ήταν και μάλιστα υπηρέτης του νόμου. Αλλά τι να την κάνεις την εξωτερική λαμπρότητα όταν το βασίλειο της καρδιάς είναι μολυσμένο.

Τι μας λέει πάνω σε αυτό το θέμα ο **Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:**

«Όσοι υπερηφανεύονται για τα καλά τους έργα και δεν έχουν πίστη στο Θεό, μοιάζουν με λείψανα νεκρών, που είναι ντυμένα με ωραία ρούχα, αλλά δεν αισθάνονται την ωραιότητά τους. Σε τι ωφελείται, δηλαδή, ο άνθρωπος , όταν έχει ψυχή ντυμένη με καλά έργα αλλά νεκρή; Τα έργα γίνονται για τον Κύριο και με την ελπίδα των επουράνιων βραβείων. Αν , λοιπόν, αγνοείς Εκείνον που προκηρύσσει τα βραβεία , τότε για ποιόν αγωνίζεσαι;

Για να φάει κανείς, πρέπει να είναι ζωντανός. Όποιος δεν έχει ζωή, δεν είναι δυνατό να δεχθεί τροφή. Για να ζήσει κανείς αιώνια, πρέπει να έχη πίστη στο Χριστό, πίστη που τρέφεται και με τα καλά έργα. Όποιος δεν έχει πίστη στο Χριστό, ακόμα κι αν κάνει καλά έργα, δεν είναι δυνατό να κερδίσει την ουράνια βασιλεία, αν έχει ζωντανή πίστη. »

Ενώ **ο Άγιος Ιγνάτιος Μπριαντσιανίνωφ** μας αναφέρει:

«Σωτηρία εἶναι ἡ ἕνωση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό· ἡ ἀποκατάσταση ἐπικοινωνίας μαζί Του. Ἡ σωτηρία εἶναι κάτι πού μάς ἐνδιαφέρει ὅλους. Ὅλους τούς λαούς· ὅλους τούςἀνθρώπους· ἐνάρετους καί ἁμαρτωλούς!

Δέν ἀρκεῖ λοιπόν, νά εἴμαστε «καλοί» ἄνθρωποι. Καί ἄν ἄνθρωποι μεγάλοι καί φωτισμένοι, κατέβαιναν τότε στόν Ἅδη, πῶς εἶναι δυνατό ἐσύ, νά θέλεις νά σωθῆς χωρίς πίστη καίἐπικοινωνία μέ τόν Χριστό; Και πώς τολμᾶς καί ψάχνεις νά βρεῖς, ἄν καί οἱ μουσουλμάνοι θά σωθοῦν; Ἐπειδή ἁπλά σοῦ φαίνονται «καλοί»; Χωρίς ποτέ, νά ἔχουν πιστεύσει στόν Ἕνακαί Μοναδικό Σωτήρα καί Λυτρωτή;

Ἄς κάμουμε, λοιπόν, φροντίδα μας νά
ἀγαπήσουμε τόν Χριστό. Γιατί σωτηρία χωρίς Αὐτόν, μόνο χάρη σέ μερικές «καλές» πράξεις, Δεν γίνεται.»

Ενώ ο **Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς** μας λέει για τους «καλούς» που λένε όμως ότι δεν πιστεύουν :

«Λένε: ὑπάρχουν καὶ ἄθεοι καλοὶ ἄνθρωποι. Ναί, οἱ ἄθεοι μποροῦν νὰ εἶναι προσωρινὰ καλοί, ἐπιφανειακὰ καλοί, φαρισαϊκὰ καλοί. Ἀλλὰ ὁ ἄθεος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀληθινὰ καλός, διαρκῶς καλός, βαθειὰ καλός, ἀθάνατα καλός, ἐπειδὴ γι᾽ αὐτὸ χρειάζεται νὰ εἶσαι σὲ πνευματικὴ σχέση, σὲ πνευματικὴ συγγένεια μὲ τὸν πραγματικὰ Μοναδικὸ Ἀγαθὸ καὶ Αἰώνια Ἀγαθό: μὲ τὸν Θεὸ καὶ Κύριο Χριστό. Εἶναι ἀληθινὸς δι᾽ ὅλων τῶν αἰώνων ὁ θεῖος λόγος τοῦ Σωτῆρος: “χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν” (Ἰωάν. ιε΄ 5)».

Τέλος ο **Άγιος Λουκάς ο Ιατρός** μας αναφέρει:

«Μεταξύ των ανθρώπων που ζουν γύρω μας υπάρχουν και αυτοί που δεν πιστεύουν στον Θεό και όμως κάνουν πολλά καλά έργα. Συχνά ακούω την έξης ερώτηση" «Αυτό δεν είναι αρκετό, δεν θα σωθούν αυτοί οι άνθρωποι με τα καλά τους έργα»; Πρέπει οπωσδήποτε να δώσω την απάντηση.**Όχι, δεν θα σωθούν μόνο με τα καλά έργα**.
Γιατί δεν θά σωθούν; Γιατί έτσι είπε ό Κύριος και Θεός μας Ιησούς Χριστός, όταν «επηρώτησε... νομικός, πειράζων αυτόν και λέγων" διδάσκαλε, ποια εντολή μεγάλη εν χω νόμω; ό δέ Ιησούς εφη αύτω' αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου εν όλη τη καρδία σου.,, αυτή εστί πρώτη και μεγάλη εντολή, δευτέρα δε όμοια αύτη' αγαπήσεις τον πλησίον σου ώς σεαυτόν» (Μτ. 22, 35-39).

Αν η πίστη στον Θεό και η αγάπη προς
Αυτόν είναι η πρώτη και σπουδαιότερη εντολή του νόμου" αν η δεύτερη εντολή για την αγάπη προς τον πλησίον πηγάζει απ' αυτή την πρώτη, και αν η αγάπη προς τον πλησίον παίρνει την δύναμη της από την αγάπη προς τον Θεό, τότε αυτό σημαίνει, ότι για να σωθεί κανείς πρέπει με όλη την καρδιά του να αγαπήσει τον Θεό, διότι αυτή είναι η πρώτη και η σπουδαιότερη εντολή του νόμου.»

Βλέπουμε ότι οι Άγιοι δεν
αφήνουν περιθώρια για παρερμηνείες του δικού μας εγωισμού όσο αφορά την σωτηρία. Η πίστη , δηλαδή η σχέση στο Χριστό μέσω των μυστηρίων σώζει τον άνθρωπο και όχι κάποια εξωτερική η ηθική κατάσταση. Σε πολλά σημεία ο Κύριος αναφέρει «η πίστη σου σεσωκέ σε». Στον πλούσιο νεανίσκο του ζητά

κάτι παραπάνω από την τήρηση του νόμου του, τον καλεί σε σχέση με την φράση «ακολούθει μοι».

Η πρώτη και μοναδική εντολή του Θεού, είναι να αγαπήσεις τον Θεό με όλη σου την καρδιά. Όλες οι άλλες είναι αποτέλεσμα της εντολής αυτής. Εντολή πρώτη λέει ο Χριστός "Αγαπήσεις Κύριον τον Θεό σου εξ όλης της ψυχής σου, εξ όλης της καρδίας σου, εξ όλης της ισχύος σου και εξ όλης της διανοίας σου.Και δεύτερη εντολή, δεύτερη εντολή όμοια με την πρώτη, η οποία βγαίνει μέσα από την πρώτη είναι το να αγαπήσεις τον πλησίον σου. Τα άλλα όλα είναι αποτελέσματα. Εάν αγαπάς τον Θεό δεν είναι δυνατό να μην αγαπάς τον πλησίον σου. Ο άνθρωπος που αγαπά τον Θεό ως φυσικό αποτέλεσμα της αγάπης του Θεού έχει την αγάπη εις τον αδελφό του. Για αυτό και αναφέρει ότι η δεύτερη εντολή είναι όμοια με την πρώτη. Αγαπώ τον πλησίον όχι ηθικιστικά ή εξωτερικά αλλά θυσιαστικά ακόμα και να μπορέσω να πάρω τον καρκίνο που έχει και να γίνει δικός μου για να θεραπευτεί ο πλησίον. Διότι στα μάτια του πλησίον που μπορεί να είναι και ο εχθρός μου βλέπω το δημιούργημα του Θεού και τον ίδιο τον Θεό μέσα από αυτή την συγκλονιστική ύπαρξη που μπορεί να με πολεμά αλλά εγώ την αγαπώ και προσεύχομαι. Διότι γνωρίζω ότι κανένας άνθρωπος δεν είναι κακός από την φύση του και όλοι έχουν πρόσκληση μετανοίας και σωτηρίας, οπότε μπορεί η δική μου προσευχή να είναι πρόδρομος και βοήθεια σωτηρίας μέσα από ένα θυσιαστικό γεγονός που απορρέει από τη σχέση μου με τον ίδιο τον Χριστό.

Ας διαβάσουμε υποκριτικές φράσεις «καλών ανθρώπων» όπου τελικά η καλοσύνη είναι εξωτερικό γεγονός χωρίς σύνδεση με τον Χριστό και πολλές φορές μπορεί να έχει καταστροφικά αποτελέσματα.

«Είμαι καλός άνθρωπος, αλλά όποιος πειράξει την γυναίκα μου θα τον σφάξω».

«Δεν πείραξα κανέναν, είμαι καλή κοπέλα αλλά έκανα έκτρωση διότι δεν μπορούσα να μεγαλώσω το παιδί οπότε καλύτερα που έγινε έτσι και για μένα και για το παιδί».

«Δίνω ελεημοσύνη όποτε μπορώ, αλλά είμαι στα δικαστήρια με τον αδερφό μου διότι δεν είναι δυνατόν να πάρει όλα τα κτήματα αυτός και Εγώ να μην πάρω τίποτα».

«Της πρόσφερα τα πάντα, αλλά τώρα έπαθε καρκίνο οπότε χωρίσαμε. Πρέπει να κοιτάξω λιγάκι τη ζωή μου»

«Περνάγαμε καλά είχαμε καλή σχέση, αλλά δυστυχώς χρεοκόπησε το μαγαζί

που είχε οπότε καλύτερα ο καθένας να τραβήξει τον δρόμο του»

«Ήταν άτεκνη και τελικά χωρίσαμε. Εγώ ήθελα παιδιά αλλά από την στιγμή που αυτή δεν μπορούσε να κάνει δεν υπάρχει λόγος να είμαστε μαζί και χωρίσαμε»

«Σιγά μην τον παντρευτώ, μπορεί να τον αγαπώ αλλά δεν έχει λεφτά.»

Κάποιος που πραγματικά έχει σχέση με τον Χριστό δεν έχει σχέση με τις παραπάνω φράσεις διότι πολύ απλά δε θα έσφαζε κάποιον αλλά θα προσευχόταν για αυτόν ,δε θα έκανε έκτρωση διότι στο έβρυο βλέπει ολοκληρωμένο άνθρωπο , δε θα διεκδικούσε περιουσία από κανέναν, θα παρακαλούσε να πάρει τον καρκίνο της συντρόφου του, δε θα χώρισε τη σύντροφό του για λόγους ατεκνίας, αλλά θα βάδιζε στο δρόμο της Θέωσης, θα παντρευόταν ακόμα κι αν η μοναδική περιουσία ήταν ένα παγκάκι.

Απλά πράγματα αδερφοί μου χωρίς Χριστό ο άνθρωπος είναι μια ζωντανή βιολογική οντότητα αλλά μια νεκρή ύπαρξη, με Χριστό είναι Άγιος Ουράνιος άνθρωπος και επίγειος άγγελος. Οπότε δεν έχει σημασία να είμαι απλά ένας ηθικά "καλός άνθρωπος" αλλά Άγιος άνθρωπος για όλους τους ανθρώπους καλούς και κακούς χωρίς συμφέροντας και εγωϊσμούς, αλλά με μετοχή στον Χριστό. Φυσικά η πορεία αυτή περνά μέσα απο τα μυστήρια και ιδιαίτερα απο το μυστήριο της μετανοίας και εξομολογήσεως.

(Πηγή: euxh.gr)

ΣΧΕΤΙΚΑ:

Μόνο οι καλοί ορθόδοξοι χριστιανοί θα σωθούν; Οι καλές πράξεις δεν μας σώζουν; (Αγ. Ιγνάτιος Μπριαντσιανίνωφ)

Απάντηση
εις την ένσταση: «Καλά, τί θα γίνουν τόσοι καλοί; Θα κολασθούν, διότι δεν εδέχθησαν τον Χριστόν;» (Δημήτριος Παναγόπουλος)